

2020/1. számú

**TÁJÉKOZTATÓ
A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI KIFIZETŐHELYEK RÉSZÉRE**

az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásait, illetve a baleseti táppénzt, valamint az azokkal kapcsolatos eljárást érintő leglényegesebb új szabályokról és azok gyakorlati alkalmazásáról

2020. január 1-jei hatállyal az alábbi jogszabályok módosították a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.), illetve a végrehajtására kiadott 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) egyes, pénzbeli egészségbiztosítási ellátásokat, baleseti táppénzt és utazási költségtérítést, valamint az azokkal kapcsolatos eljárást érintő szakaszait:

- az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú, valamint egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVII. törvény,
- az egyes törvényeknek a nagyszülői gyermekgondozási díj bevezetésével kapcsolatos módosításáról szóló 2019. évi XCVIII. törvény,
- a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CX. törvény,
- az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény,
- az egyes társadalombiztosítási és családpolitikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 310/2019. (XII. 18.) Korm. rendelet, illetve
- a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendeletnek a nagyszülői gyermekgondozási díj bevezetésével összefüggő módosításáról szóló 305/2019. (XII. 12.) Korm. rendelet.

2020. március 1-jétől kardinális jelentőségű változások lépnek életbe a jogorvoslati rendszerrel, illetve az egészségbiztosítás szervezetrendszerének a felépítésével kapcsolatban. Az ezen változásokkal összefüggő módosításokról a későbbiekben nyújtunk részletes tájékoztatást.

Az egységes jogértelmezés érdekében az alábbiakban ismertetjük a 2020. január 1-jétől hatályba lépő változásokat.

I. AZ EBTV.-T ÉRINTŐ MÓDOSÍTÁSOK

- 1) **Az örökbefogadói díj bevezetése** [Ebtv. 5/C. § (1) bek. c) pont, 39. § (2), (5) bek., 40. § (2) bek. a) pont, 42/C. § (1) bek. b) pont, 42/H. §, 48. § (5) bek., 48/A. § (1) bek., 61. § (5), (9) bek., 62-63. §, 82/Q. §, 83. § (2) bek. l) pont]

Az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú, valamint egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVII. törvény bevezeti az örökbefogadói díjat (ÖFD) mint új egészségbiztosítási pénzbeli ellátást. A jogalkotó ezzel azon örökbefogadó szülőknek kívánja biztosítani a kieső jövedelmük pótlását, akik 2 - ikergyermekek esetén 3 - év feletti gyermeket fogadnak örökbe. Az új ellátás a jogosultsági feltételeit és összegét tekintve a gyermekgondozási díjjal, időtartamát illetően pedig a csecsemőgondozási díjjal mutat rokonságot, néhány kivételtől eltekintve. Az örökbefogadói díj bevezetése hozzájárulhat ahhoz, hogy a sokszor több traumán átesett gyermekkel az örökbefogadó szülő több időt töltsön együtt; így szorosabb érzelmi kötelék alakulhat ki a gyermek és új családja között, és a szülők számára sem jelentene jelentős jövedelem-kiesést az összeszokás időszaka.

Örökbefogadói díjra jogosult az a biztosított, aki a 2. életévét betöltött gyermeket, illetve ikergyermekek esetén a 3. életévüket betöltött gyermekeket örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette, feltéve, hogy a gyermek nevelésbe vételének napját megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt, és a gyermeket a gondozásba vétel időpontját megelőzően nem neveli legalább egy éve folyamatosan saját háztartásában.

Az örökbefogadói díjnak tehát a következő jogosultsági feltételei vannak:

- a gyermek által betöltött 2. (ikergyermekek esetén 3.) életév,
- a gyermek nevelésbe vétele napját megelőző két éven belül legalább 365 napi előzetes biztosítási idő,
- biztosítási jogviszony fennállása az ellátásra való jogosultság megnyílásakor,
- az örökbefogadó szülő a gondozásba vétel időpontját megelőzően 1 évnél rövidebb ideje neveli a gyermeket a saját háztartásában.

Azt a tényt, hogy a gyermek betöltötte-e már a 2. (illetve 3.) életévét, a nevelésbe vétel napjához képest kell vizsgálni. Ha a nevelésbe vételkor a gyermek még nincs 2 (illetve ikergyermekek esetén 3) éves, akkor az igénylő örökbefogadói díjra nem válhat jogosulttá akkor sem, ha egy későbbi, olyan időponttól kéri az ellátás megállapítását, amikor már betöltötte a gyermek a 2. (illetve 3.) életévét.

Példa:

Az örökbefogadó szülő a 2018. május 20-án született gyermeket 2020. április 28. napján veszi nevelésbe. Örökbefogadói díj megállapítását kérelmezi 2020. június 1-jétől. Bár 2020. június 1-jén a gyermek már betöltötte a 2. életévét, tekintettel arra, hogy a nevelésbe vétel napján (2020. április 28-án) ez még nem állt fenn, így a szülő örökbefogadói díjra nem válhat jogosulttá.

Az örökbefogadói díj megállapíthatóságához az örökbefogadó szülőnek - a csecsemőgondozási és gyermekgondozási díjhoz hasonlóan - **rendelkeznie kell legalább 365 nap előzetes biztosítási idővel.** Ezen 365 napi biztosítási idő meglétét nem a gyermek születésének, hanem a nevelésbe vételének a napját megelőző 2 éven belül kell vizsgálni.

Példa:

Az örökbefogadó szülő a 2017. május 20-án született gyermeket - akit 2019. november 12-től nevel a saját háztartásában - 2020. április 28. napján veszi nevelésbe. Örökbefogadói díj megállapítását kérelmezi 2020. április 28-tól. A szülő 2015. január 1-je óta folyamatos biztosítási jogviszonyban áll. Mivel a szülő 2020. április 28-án biztosított, rendelkezik a - 2. életévét már betöltött - gyermek nevelésbe vételét megelőző 2 éven belül 365 nap biztosítási idővel, és nem neveli még a gyermeket 1 éve a saját háztartásában, ezért örökbefogadói díjra jogosult.

A jogosultság megnyílásakor **az igénylőnek biztosítási jogviszonyban kell állnia**; passzív jogon az örökbefogadói díj megállapítására nem kerülhet sor. Ugyanakkor, ha az örökbefogadói díj a biztosítási jogviszony fennállása alatt megállapításra került, nincs akadálya, hogy az ellátás a biztosítási jogviszony megszűnése után is folyósításra kerüljön (aktívról passzívra váltó örökbefogadói díj).

Példa:

Az örökbefogadó szülő a 2017. május 20-án született gyermeket - akit 2019. november 12-től nevel a saját háztartásában - 2020. április 28. napján veszi nevelésbe. Örökbefogadói díj megállapítását kérelmezi 2020. április 28-tól. A szülő 2015. január 1-je óta folyamatos biztosítási jogviszonyban állt, amely azonban 2020. március 31-én megszűnt. Mivel a szülő 2020. április 28-án nem biztosított, ezért örökbefogadói díjra nem válhat jogosulttá.

Az Ebtv. tartalmaz egy negatív feltételt is az örökbefogadói díjra való jogosultsággal kapcsolatban. Kimondja ugyanis, hogy valamennyi egyéb feltétel fennállása esetén is **csak akkor jogosult az örökbefogadó szülő örökbefogadói díjra, ha a gyermeket a gondozásba vétel időpontját megelőzően nem neveli legalább egy 1 éve folyamatosan saját háztartásában.**

Példa:

Az örökbefogadó szülő a 2016. május 20-án született gyermeket - akit 2019. január 17-től nevel a saját háztartásában - 2020. április 28. napján veszi nevelésbe. Örökbefogadói díj megállapítását kérelmezi 2020. április 28-tól. A szülő 2015. január 1-je óta folyamatos biztosítási jogviszonyban áll. Mivel a szülő 2020. április 28-át megelőzően már több, mint 1 éve folyamatosan a saját háztartásában neveli a gyermeket, ezért örökbefogadói díjra nem jogosult.

Az örökbefogadói díj a gyermek nevelésbe vételének napjától számított 168. napig jár a 48. § (1)-(3) bekezdése szerint megállapított összegben.

Az örökbefogadói díj naptári napi alapját a gyermekgondozási díjra vonatkozó szabályok szerint - az Ebtv. 48. § (1)-(3) bekezdése alapján - kell meghatározni. Ha a naptári napi alap nem állapítható meg az Ebtv. 48. § (1)-(3) bekezdésében foglaltak szerint, akkor a naptári napi alap a jogosultság kezdőnapján érvényes minimálbér kétszeresének harmincad része azzal, hogy ha a biztosított naptári napi jövedelme a minimálbér kétszeresének harmincad részét nem éri el, az örökbefogadói díj összegének megállapításánál a biztosított tényleges jövedelmét kell figyelembe venni. Tényleges jövedelem hiányában a szerződés szerinti jövedelmet kell figyelembe venni.

Az örökbefogadói díjra való jogosultság - a csecsemőgondozási díjhoz hasonlóan - 168 napra állapítható meg. Amennyiben az örökbefogadó szülő nem a nevelésbe vétel napjától, hanem ahhoz képest későbbi időponttól kéri az ellátás megállapítását, a 168 napot

csökkenteni kell a nevelésbe vétel napjától az ellátásra való jogosultság kezdetét megelőző napig eltelt időtartam napjainak a számával.

Példa:

Az örökbefogadó szülő a 2017. május 20-án született gyermeket - akit 2019. november 12-től nevel a saját háztartásában - 2020. április 28. napján veszi nevelésbe. Örökbefogadói díj megállapítását kérelmezi 2020. június 1-jétől. A szülő 2015. január 1-je óta folyamatos biztosítási jogviszonyban áll. Mivel a szülő 2020. június 1-jén biztosított, rendelkezik a - 2. életévét már betöltött - gyermek nevelésbe vételét megelőző 2 éven belül 365 nap biztosítási idővel, és nem neveli még a gyermeket 1 éve a saját háztartásában, ezért örökbefogadói díjra jogosult. A számítási időszakot nem a gyermek nevelésbe vételét (2020. április 28.), hanem a jogosultság megnyílását (2020. június 1.) megelőző 3. hónap utolsó napjától visszafelé számítva kell felállítani. Arra való tekintettel pedig, hogy a biztosított nem a gyermek nevelésbe vételének a napjától kérte az örökbefogadói díj megállapítását, 168 napnál kevesebb ideig - 2020. június 1-jétől 2020. október 12-ig (összesen 134 napra) - lesz jogosult az ellátásra.

Az örökbefogadói díjra való jogosultság iránti kérelem elbírálása során alkalmazni kell az Ebtv.

- 40. § (2) bekezdését,
- 42/C. § (1) bekezdés b)-g) pontját,
- 42/D. § (1), (4) és (7)-(10) bekezdését,

azzal, hogy csecsemőgondozási díj, illetve gyermekgondozási díj alatt örökbefogadói díjat kell érteni.

Az Ebtv. 42/H. § (4)-(5) bekezdésében foglalt utaló szabályok alapján:

- Az örökbefogadói díjra jogosultsághoz szükséges előzetes 365 napi biztosítási időbe be kell számítani
  - a biztosítás megszűnését követő baleseti táppénz, csecsemőgondozási díj, örökbefogadói díj, gyermekgondozási díj - kivéve a hallgatói gyermekgondozási díj - folyósításának az idejét,
  - a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény vagy a felsőoktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideje folytatott tanulmányok idejéből 180 napot,
  - a rehabilitációs ellátás folyósításának idejét.
- Nem jár az örökbefogadói díj, ha
  - a jogosult a törvényben meghatározott egyéb rendszeres pénzellátásban részesül;
  - a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, nevelésbe vették, továbbá ha 30 napot meghaladóan bentlakásos szociális intézményben helyezték el;
  - a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben (bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet) helyezték el, kivéve ha a jogosult keresőtevékenységet folytat, továbbá ide nem értve a rehabilitációs, habilitációs foglalkozást nyújtó intézményi elhelyezést (ennek megfelelően a gyermek óvodai, iskolai elhelyezése nem érinti az örökbefogadói díjra való jogosultságot);
  - a jogosult letartóztatásban van, vagy szabadságvesztést, elzárást tölt;
  - a gyermek az örökbefogadói díjra való jogosultság ideje alatt meghal, az elhalálozás időpontját követő hónap első napjától, vagy ha addig a halál időpontjától számítva 15 napnál kevesebb van hátra, akkor az elhalálozást követő 16. naptól, azzal, hogy ha az előzőek által meghatározott időpontok

túlnyúlnak a nevelésbe vétel napjától számított 168. napon, akkor az örökbefogadói díj folyósítása a 168. napon szűnik meg.

- Az örökbefogadói díj naptári napi összegét a naptári napi alap 70%-ában kell meghatározni.
- Az örökbefogadói díj maximum összege megegyezik a gyermekgondozási díj maximum összegével; és a folyó ellátásokat minden év január 15. napjáig hivatalból felül kell vizsgálni. Ez vonatkozik arra az esetre is, ha a biztosított egyidejűleg fennálló több biztosítási jogvisztonnyal rendelkezik, és a jogviszonyonként megállapított ellátások összege egybeszámításra került. Ha a biztosított több örökbe fogadott gyermeke után is jogosult örökbefogadói díjra, az örökbefogadói díj maximális összegét gyermekenként kell meghatározni.
- Az örökbefogadói díj megállapításáról - a jogosultság időtartamának és a naptári napi összegnek a megjelölésével - határozatban kell rendelkezni.
- Ugyanazon személy részére ugyanazon örökbe fogadott gyermeke jogán benyújtott örökbefogadói díj iránti kérelmet ismételt elbírálni nem lehet, az ellátást az eredeti határozatban megállapított összegben kell tovább folyósítani.

Az örökbefogadói díjjal összefüggő további módosítások:

- Az örökbefogadói díjat az Ebtv. 5/C. § (1) bekezdés c) pontja nevesíti az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai között.
- Mivel az örökbefogadói díj folyósítása alatt lehet keresőtevékenységet folytatni, így az a biztosított, **aki az örökbefogadói díj igénybevétele mellett munkát vállal, keresőképtelensége esetén táppénzre és baleseti táppénzre lehet jogosult.**
- Az örökbefogadói díj folyósítása mellett az ellátott másik gyermeke jogán **egyidejűleg csecsemőgondozási díjat, gyermekgondozási díjat vagy örökbefogadói díjat is igénybe vehet**, ugyanakkor ikergyermekek örökbefogadása esetén csak egy örökbefogadói díj állapítható meg.
- Az örökbefogadói díj folyósításának az idejét be kell számítani a csecsemőgondozási díjra való jogosultságához szükséges előzetes 365 napi biztosítási időbe.
- Az örökbefogadói díj folyósítását figyelembe kell venni a táppénzre vonatkozó kedvezmény szabály [Ebtv. 48. § (5) bekezdése] alkalmazásakor, illetve a folyamatos biztosítási idő [Ebtv. 48/A. § (1) bekezdése] vizsgálatokor.
- A biztosított írásbeli kérelmére az örökbefogadói díj folyósítását szüneteltetni kell.
- Az örökbefogadói díj iránti kérelmet - az összes többi ellátáshoz hasonlóan - a foglalkoztatónál kell előterjeszteni.
- A kifizetőhellyel nem rendelkező foglalkoztató az örökbefogadói díj iránti kérelmet is kizárólagosan elektronikus úton nyújthatja be az illetékes egészségbiztosítási szervhez.
- Az örökbefogadói díj iránti kérelmet kifizetőhellyel rendelkező foglalkoztató esetén a kifizetőhely, egyéb esetben az illetékes egészségbiztosítási szerv bírálja el, illetve folyósítja.
- Az örökbefogadói díjat - a csecsemőgondozási és a gyermekgondozási díjhoz hasonlóan - havonta egyszer utólag a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig, de legkésőbb a bérfizetési napon kell folyósítani.
- **Aki egyidejűleg több biztosítással járó jogviszonyban kötelezett egészségbiztosítási járulék fizetésére, annak az örökbefogadói díj iránti kérelmét az egészségbiztosítónak kell elbírálnia és folyósítania.**

Az örökbefogadói díjból kizárólag személyi jövedelemadó-előleg levonására kerül sor, nem képezi alapját a nyugdíjárulékknak.

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendeletek alkalmazása szempontjából **az örökbefogadói díj** - a gyermekgondozási díjhoz hasonlóan - pénzbeli **családi ellátásnak minősül.**

Az Ebtv. 82/Q. §-ába foglalt átmeneti rendelkezés szerint az örökbefogadói díjra való jogosultságra vonatkozó rendelkezéseket - ha az egyéb jogosultsági feltételek fennállnak - a 2019. december 31-ét követően örökbefogadási szándékkal nevelésbe vett gyermekek esetén kell alkalmazni. **Örökbefogadói díj tehát legkorábban 2020. január 1-jétől állapítható meg.**

2) A nevelőszülői gyermekgondozási díj bevezetése [Ebtv. 42/A. § (3) bek., 42/D. § (11) bek., 42/F. §, 82/P. §]

Az örökbefogadói díj mellett az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú, valamint egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVII. törvény bevezeti a nevelőszülői gyermekgondozási díj jogintézményét is. A nevelőszülőkkel összefüggésben 2014-ben került sor egy átfogó jogszabályi felülvizsgálatra, amely a nevelt gyermekek utáni gyermekgondozási díjra való jogosultságot megszüntette. Ez azóta gondot okozott a nevelőszülői ellátás biztosításában. A jogalkotó szándéka szerint ezen a helyzeten segítene az újonnan bevezetett ellátás, amely a nevelőszülő számára nagyobb biztonságot és támogatást jelent. A nevelőszülő a kérelemre megállapított, 2 éves kor alatti nevelt gyermekekre tekintettel járó gyermekgondozási díj folyósításának időtartama alatt nem jogosult a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény szerinti többletdíjra, amelyet szintén a gyermek életkorára tekintettel biztosít számára a nevelőszülői hálózat működtetője. Azon nevelőszülő részére, aki kellő biztosítási idő hiányában nem jogosult az Ebtv. 42/F. §-a szerinti gyermekgondozási díjra, vagy valamely okból nem veszi azt igénybe, továbbra is jár a többletdíj, a gyermek különleges ellátási szükségletére tekintettel.

2020. január 1-jétől az Ebtv. 42/F. §-a kimondja, hogy a 42/A. § (1) bekezdésében és a 42/E. § (1) bekezdésében foglaltakon túl gyermekgondozási díjra jogosult a nevelőszülő a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony fennállásának időtartama alatt a nevelt gyermekekre tekintettel, ha a nevelőszülő a nevelt gyermek nevelésbe vételét megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt és a gyermeket saját háztartásában neveli.

A nevelőszülői gyermekgondozási díjnak tehát a következő jogosultsági feltételei vannak:

- nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony fennállása az ellátásra való jogosultság megnyílásakor, illetve az ellátás folyósításának teljes időtartama alatt,
- a gyermek nevelésbe vételét megelőző két éven belül legalább 365 napi előzetes biztosítási idő,
- a gyermek saját háztartásában történő nevelése.

Az Ebtv. 42/F. §-a szerinti gyermekgondozási díj kizárólag a nevelőszülő részére állapítható meg, a nevelt gyermekekre tekintettel, ha **a biztosított az ellátásra való jogosultság megnyílásakor nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban áll.** Az ellátás ezen jogviszony megszűnése után - passzív jogon - nem folyósítható, mivel a nevelőszülői gyermekgondozási díjra a nevelőszülő csak a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony fennállásának időtartama alatt jogosult.

Példa:

A nevelőszülő a 2019. május 20-án született gyermeket 2020. április 28. napján veszi nevelésbe. Ugyanezen naptól nevelőszülői gyermekgondozási díj megállapítását kéri.

nevelőszülő 2015. január 1-je óta folyamatos biztosítási jogviszonyban áll, nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonya alapján. Mivel a gyermeket saját háztartásában neveli, és a többi jogosultsági feltétel is fennáll, ezért nevelőszülői gyermekgondozási díjra jogosult. Az ellátás részére 2021. május 20-ig folyósítható. Ugyanakkor, ha a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonya ezen időpontot megelőzően megszűnik, határozattal meg kell szüntetni az Ebtv. 42/F. §-a szerinti gyermekgondozási díjra való jogosultságát is.

Az Ebtv. 42/F. §-a szerinti nevelőszülői gyermekgondozási díj kizárólag nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyból állapítható meg. A gyermek nevelésbe vételét megelőző 2 éven belül **a jogosultsághoz szükséges 365 napi biztosítási idő** azonban megszerzhető más jogviszonyból is.

Példa:

A nevelőszülő a 2019. május 20-án született gyermeket 2020. április 28. napján veszi nevelésbe. Ugyanezen naptól nevelőszülői gyermekgondozási díj megállapítását kérelmezi. A nevelőszülő 2015. január 1-jétől 2020. március 31-ig munkaviszonyban állt, 2020. április 1-jétől nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony alapján biztosított. Mivel 2020. április 28-án nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban áll, rendelkezik a gyermek nevelésbe vételét megelőző két éven belül 365 nap biztosítási idővel, és a gyermeket saját háztartásában neveli, ezért az Ebtv. 42/F. §-a szerinti ellátásra jogosulttá válhat.

Ha a nevelőszülő egyidejűleg több olyan nevelt gyermekről is gondoskodik, akire tekintettel gyermekgondozási díjra válna jogosulttá, **választása szerint csak egy nevelt gyermekre tekintettel jogosult nevelőszülői gyermekgondozási díjra.** A nevelőszülő tehát egyidejűleg csak egy nevelt gyermekre tekintettel részesülhet az Ebtv. 42/F. §-a szerinti ellátásban.

Példa:

A nevelőszülő 2020. április 28. napján nevelésbe vesz egy 2019. május 20-án és egy 2019. augusztus 12-én született gyermeket. 2020. április 28-tól nevelőszülői gyermekgondozási díj megállapítását kérelmezi. A nevelőszülőnek a két gyermek közül választania kell, hogy melyikre tekintettel kéri a nevelőszülői gyermekgondozási díj megállapítását. Amennyiben nem választ, és mindkét gyermekre tekintettel igénybejelentéssel él, úgy a hatósági eljárásban nyilatkozattételre kell felhívni, és a gyermekgondozási díjat a nyilatkozata szerinti gyermekre tekintettel kell megállapítani. Amennyiben a nevelőszülő a hatóság felhívására nem nyilatkozik, ennek hiányában a kérelmet elbírálni nem lehet, ezért az eljárást meg kell szüntetni.

A gyermek születését követő 168 napig a nevelőszülő részére nem jár a nevelőszülői gyermekgondozási díj arra az időszakra, amikor a nevelőszülő bármilyen jogviszonyban - ide nem értve a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban végzett tevékenységet - keresőtevékenységet folytat. **A nevelőszülői gyermekgondozási díj folyósítása mellett tehát a gyermek születését követő 168. napig - magának a nevelőszülői gyermekgondozási díjnak a kivételével - keresőtevékenységet nem lehet folytatni.**

Példa:

A nevelőszülő a 2019. december 20-án született gyermeket 2020. április 28. napján veszi nevelésbe. Ugyanezen naptól nevelőszülői gyermekgondozási díj megállapítását kérelmezi. A nevelőszülő 2015. január 1-jétől folyamatosan munkaviszonyban áll, és ezen biztosítási jogviszonyában keresőtevékenységet folytat, egyidejűleg 2019. április 1-jétől nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonya alapján is biztosított. Mivel 2020. április 28-án nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban áll, rendelkezik a gyermek nevelésbe vételét megelőző két éven belül 365 nap biztosítási idővel, és a gyermeket saját háztartásában neveli, ezért az Ebtv.

42/F. §-a szerinti ellátásra jogosulttá válhat. Ugyanakkor - mivel munkaviszonyában továbbra is dolgozik - a 2020. április 28-tól 2020. június 4-ig terjedő időszakra vonatkozóan részére nem folyósítható az Ebtv. 42/F. §-a szerinti ellátás; tekintettel arra, hogy a gyermek születését követő 169. naptól lehet csak keresőtevékenységet folytatni.

A nevelőszülői gyermekgondozási díj legkorábban **a gyermek nevelésbe vételének napjától a gyermek 2. életévének betöltéséig jár.**

Példa:

A nevelőszülő a 2019. május 20-án született gyermeket 2020. április 28. napján veszi nevelésbe. Ugyanezen naptól nevelőszülői gyermekgondozási díj megállapítását kérelmezi. A nevelőszülő 2015. január 1-je óta folyamatos biztosítási jogviszonyban áll, nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonya alapján. Mivel a gyermeket saját háztartásában neveli, és a többi jogosultsági feltétel is fennáll, ezért nevelőszülői gyermekgondozási díjra jogosult. Az ellátás részére 2020. április 28-tól 2021. május 20-ig folyósítható.

A nevelőszülői gyermekgondozási díj alapja a gyermekgondozási díjra való jogosultság első napján érvényes **minimálbér 55%-a, a gyermekgondozási díj összege a naptári napi alap 70%-a.**

Példa:

A nevelőszülő részére 2020. április 28-tól gyermekgondozási díj megállapítására kerül sor az Ebtv. 42/F. §-a alapján. Ellátását a 2020. évi minimálbér alapján 2.066,17 forintos (161.000 x 55% / 30 x 70%) naptári napi összegben kell megállapítani.

Ha a nevelőszülő nevelt gyermek és vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermek után is jogosult egyidejűleg gyermekgondozási díjra, a 42/A. § (1) bekezdése alapján megállapított gyermekgondozási díj összegét a nevelőszülői gyermekgondozási díj összege nem érinti. Ez azt jelenti, hogy, ha a biztosított egyidejűleg jogosult a nevelt gyermeke után nevelőszülői gyermekgondozási díjra és a saját (vér szerinti vagy örökbe fogadott) gyermeke után az Ebtv. 42/A. § (1) bekezdése szerinti gyermekgondozási díjra is, úgy a gyermekgondozási díj maximum összegének a meghatározása során a nevelőszülői gyermekgondozási díj összegét figyelmen kívül kell hagyni.

Példa:

A nevelőszülő részére 2020. április 28-tól gyermekgondozási díj megállapítására kerül sor az Ebtv. 42/F. §-a alapján, 2.066,17 forintos naptári napi összegben. A 2019. szeptember 18-án született vér szerinti gyermekére való tekintettel - az egyidejűleg fennálló munkaviszonyából - 2020. március 4. óta az Ebtv. 42/A. §-a szerinti gyermekgondozási díj is folyósításra kerül a részére. Ez utóbbi ellátás naptári napi összege 7.000 forint. A két ellátás egybeszámítása esetén a gyermekgondozási díj összege meghaladná a 2020. évi minimálbér kétszeresének a 70%-át. Tekintettel azonban arra, hogy a saját gyermeke után megállapított gyermekgondozási díj összegét a nevelőszülői gyermekgondozási díj összege nem érinti, ezért a biztosított részére mindkét ellátást teljes összegben folyósítani kell.

A nevelőszülői gyermekgondozási díjra alkalmazni kell az Ebtv.

- 42/A. § (4) bekezdését,
- 42/C. § (1) és (3) bekezdését, és
- 42/D. § (4), (7) és (8) bekezdését,

azzal, hogy a 42/C. § (1) bekezdés d) pontja alkalmazásában nem minősül keresőtevékenységnek a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban végzett tevékenység.

Az Ebtv. 42/F. § (7) bekezdésében foglalt utaló szabályok alapján:

- A nevelőszülői gyermekgondozási díjra történő jogosultsághoz szükséges előzetes 365 napi biztosítási időbe be kell számítani
  - a biztosítás megszűnését követő baleseti táppénz idejét,
  - a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény vagy a felsőoktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideje folytatott tanulmányok idejéből 180 napot,
  - a rehabilitációs ellátás folyósításának idejét.
- Nem jár a nevelőszülői gyermekgondozási díj, ha
  - a jogosult a törvényben meghatározott egyéb rendszeres pénzellátásban részesül;
  - a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, nevelésbe vették, továbbá ha 30 napot meghaladóan bentlakásos szociális intézményben helyezték el;
  - a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben (bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet) helyezték el, kivéve ha a jogosult keresőtevékenységet folytat, továbbá ide nem értve a rehabilitációs, habilitációs foglalkozást nyújtó intézményi elhelyezést;
  - a jogosult letartóztatásban van, vagy szabadságvesztést, elzárást tölt;
  - a gyermek a nevelőszülői gyermekgondozási díjra való jogosultság ideje alatt meghal, az elhalálozás időpontját követő hónap első napjától, vagy ha addig a halál időpontjától számítva 15 napnál kevesebb van hátra, akkor az elhalálozást követő 16. naptól, azzal, hogy ha az előzőek által meghatározott időpontok túlnyúlnak a gyermek 2 éves korán, akkor a nevelőszülői gyermekgondozási díj folyósítása akkor szűnik meg, amikor a gyermek 2 éves lenne.
- A nevelőszülői gyermekgondozási díj összegét minden év január 15. napjáig hivatalból felül kell vizsgálni, és a tárgyévre érvényes összeghatár figyelembevételével január 1-jei időponttól újra meg kell állapítani.
- A nevelőszülői gyermekgondozási díj megállapításáról - a jogosultság időtartamának és a naptári napi összegnek a megjelölésével - határozatban kell rendelkezni.
- Ugyanazon személy részére ugyanazon nevelt gyermeke jogán benyújtott nevelőszülői gyermekgondozási díj iránti kérelmét ismételt elbírálni nem lehet, az ellátást az eredeti határozatban megállapított összegben kell tovább folyósítani.

Ha a nevelőszülő a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonya mellett egyidejűleg fennálló, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultságról, valamint a szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 5. §-a szerinti biztosítási jogviszonnyal is rendelkezik, és ezen jogviszonyában azon nevelt gyermekére tekintettel válik jogosulttá gyermekgondozási díjra, amelyre a nevelőszülői gyermekgondozási díj megállapításra került, akkor az Ebtv. 42/A. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásakor a nevelőszülőt szülőnek kell tekinteni azzal, hogy az ellátásra való jogosultság kezdőnapját a nevelőszülő valamennyi biztosítási jogviszonya tekintetében az Ebtv. 42/F. § (4) bekezdése szerint kell megállapítani. Az Ebtv. 42/A. § (3) bekezdésének azért van kiemelt jelentősége, mert a nevelőszülő az Ebtv. 42/A. §-a szerinti gyermekgondozási díjra való jogosultság szempontjából főszabály szerint nem minősül szülőnek. Ugyanakkor, ha a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyából nevelőszülői gyermekgondozási díj kerül a részére megállapításra, és e mellett rendelkezik másik biztosítási jogviszonnyal, úgy ez utóbbi jogviszonyából - amennyiben a többi jogosultsági feltétel fennáll - megállapítható részére az Ebtv. 42/A. §-a szerinti gyermekgondozási díj is ugyanazon nevelt gyermekekre tekintettel.

Példa:

A nevelőszülő részére a gyermek nevelésbe vétele napjától, 2020. április 28-tól gyermekgondozási díj megállapítására kerül sor az Ebtv. 42/F. §-a alapján. A nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonya mellett egyidejűleg 2015. január 1-je óta folyamatosan fennálló munkaviszonnyal is rendelkezik, amely jogviszonyából szintén kéri - az Ebtv. 42/A. §-a szerinti - gyermekgondozási díj megállapítását. Bár az Ebtv. 42/A. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a nevelőszülő nem minősül szülőnek, mivel a nevelt gyermeke után nevelőszülői gyermekgondozási díjra való jogosultsága megállapításra került, ezért a munkaviszonya alapján is jogosult lehet az Ebtv. 42/A. § (1) bekezdése szerinti gyermekgondozási díjra.

Az Ebtv. új 42/A. § (3) bekezdésével kapcsolatban kiemelendő, hogy **alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a nevelőszülőnek a nevelőszülői gyermekgondozási díjra való jogosultsága megállapításra került.** Ezen jogosultság hiányában továbbra sem fog szülőnek minősülni az Ebtv. 42/A. §-a szerinti gyermekgondozási díj szempontjából.

Példa:

A 2019. december 1-je óta nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban álló nevelőszülő a gyermek nevelésbe vétele napjától, 2020. április 28-tól gyermekgondozási díj megállapítását kérelmezi az Ebtv. 42/F. §-a alapján. Ezzel együtt kéri a 2015. január 1-je óta folyamatosan fennálló munkaviszonya alapján a gyermekgondozási díj megállapítását az Ebtv. 42/A. § (1) bekezdése szerint. Tekintettel arra, hogy egyidejűleg fennálló több biztosítási jogviszonnyal rendelkezik, az egyes ellátásokra való jogosultságot jogviszonyonként kell elbírálni. Mivel a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyában nem rendelkezik a gyermek nevelésbe vételét megelőző két éven belül 365 napi előzetes biztosítási idővel, ezért nevelőszülői gyermekgondozási díjra nem jogosult. Nevelőszülői gyermekgondozási díjra való jogosultság hiányában pedig a munkaviszonyából sem állapítható meg részére az Ebtv. 42/A. §-a szerinti ellátás, mivel így továbbra sem tekinthető szülőnek [nem alkalmazható az Ebtv. 42/A. § (3) bekezdése].

Ha a biztosított ugyanazon nevelt gyermekre tekintettel az Ebtv. 42/A. §-a és 42/F. §-a szerint is jogosult gyermekgondozási díjra, az így megállapított gyermekgondozási díjak együttes összege nem haladhatja meg a mindenkori minimálbér kétszeresének a 70%-át. Ha az ellátás egybeszámított összege meghaladná a gyermekgondozási díj maximum összegét, akkor ezen összeget minden év január 15-éig hivatalból felül kell vizsgálni, és a tárgyévre érvényes összeghatár figyelembevételével január 1-jei időponttól újra meg kell állapítani.

Példa:

A nevelőszülő részére a gyermek nevelésbe vétele napjától, 2020. április 28-tól gyermekgondozási díj megállapítására kerül sor az Ebtv. 42/F. §-a alapján. A nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonya mellett egyidejűleg 2015. január 1-je óta folyamatosan fennálló munkaviszonnyal is rendelkezik, amely jogviszonyából - az Ebtv. 42/A. §-a alapján - szintén megállapításra kerül részére a gyermekgondozási díj. Az Ebtv. 42/F. §-a szerint 2.066,17 forintos, az Ebtv. 42/A. §-a szerint pedig 7.000 forintos naptári napi összegben jogosult az ellátásra. Az ellátások egybeszámított naptári napi összege így 9.066,17 forint, amely 30 napos hónapokban 271.985 forintos, 31 napos hónapokban pedig 281.051 forintos havi gyermekgondozási díjat jelentene. Mivel 2020. évben a gyermekgondozási díj havi maximum összege 225.400 forint, ezért a biztosított részére minden hónapban bruttó 225.400 forintot kell folyósítani; 2021. január 15-ig pedig az ellátás összegét felül kell vizsgálni, és a 2021. évre érvényes minimálbér figyelembevételével újra kell számítani.

A nevelőszülői gyermekgondozási díjat kifizetőhely is megállapíthatja. **Ha azonban a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony mellett a nevelőszülő egyidejűleg más biztosítási jogviszonnyal is rendelkezik, a kérelem elbírálására kizárólag az egészségbiztosító rendelkezik hatáskörrel.** Ez esetben a kifizetőhelynek ugyanúgy kell eljárni, mintha a biztosított egyidejűleg fennálló több jogviszonya alapján az Ebtv. 42/A. §-a szerinti gyermekgondozási díjat igényelne.

A nevelőszülői gyermekgondozási díjból személyi jövedelemadó-előleget és nyugdíjjárulékot is vonni kell.

Az Ebtv. 82/P. §-ába foglalt átmeneti rendelkezés szerint a nevelőszülői gyermekgondozási díjra való jogosultságra vonatkozó rendelkezéseket - ha az egyéb jogosultsági feltételek fennállnak - azon 2020. január 1-jén nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban nevelt gyermekekre tekintettel is alkalmazni kell, akinek elhelyezéséről a gyámhatóság 2020. január 1-jét megelőzően hozott véglegessé vált döntést. **Nevelőszülői gyermekgondozási díj tehát legkorábban 2020. január 1-jétől állapítható meg, azonban ezen időponttól olyan nevelt gyermek után is lehet kérelmet benyújtani, akire vonatkozóan a gyámhatóság még a 2020. évet megelőzően hozta meg az elhelyezésre vonatkozó döntését.**

3) A gyermekgondozási díjra való jogosultság időtartamát érintő változás [Ebtv. 42/B. § (1b) bek.]

Az örökbefogadói díj bevezetésével összefüggésben módosításra kerülnek a gyermekgondozási díjra való jogosultság időtartamát érintő szabályok is. Ez alapján, ha a gyermekgondozási díj megállapítását örökbefogadó szülő kérelmezi, a törvény szerinti esetben az ellátás a gyermek 2 - illetve ikergyermekek esetén 3 - éves kora után is folyósíthatóvá válik.

Az Ebtv. 42/B. §-ának új (1b) bekezdése értelmében, ha a gyermekgondozási díj örökbe fogadott gyermekekre tekintettel úgy kerül megállapításra, hogy az (1), illetve (1a) bekezdésben meghatározott időből **kevesebb, mint 168 nap van hátra, akkor a gyermekgondozási díjat a megállapítását követően még 168 napig kell folyósítani,** függetlenül attól, hogy a gyermek az (1), illetve az (1a) bekezdésben meghatározott életkort betöltötte.

A jogalkotó ezen szabály beiktatásával kívánta megteremteni a koherenciát az örökbefogadói díjra való jogosultság időtartamával. Ezáltal, ha az igénylő olyan módon fogad örökbe egy gyermeket, hogy

- a gyermek még nem töltötte be a születése utáni 168. napot, akkor az igénylő jogosulttá válhat csecsemőgondozási díjra, majd annak lejártá után gyermekgondozási díjra,
- a gyermek születése utáni 168. nap már eltelt, de a 2 éves koráig még több, mint 168 nap van hátra, akkor az igénylő gyermekgondozási díjat kaphat a gyermek 2 éves koráig,
- a gyermek 2 éves koráig már kevesebb, mint 168 nap van hátra, az igénylő 168 napra válhat jogosulttá gyermekgondozási díjra.

Példa:

Az örökbefogadó szülő a 2018. május 20-án született gyermeket 2020. április 28. napján veszi nevelésbe. Ugyanezen naptól gyermekgondozási díj megállapítását kérelmezi. Tekintettel arra, hogy az igénylő a jogosultsági feltételekkel rendelkezik, részére az ellátás határozattal megállapításra kerül, a gyermekgondozási díjra pedig 2020. április 28-tól 2020. október 12-ig (168 napra) lesz jogosult.

4) A nagyszülői gyermekgondozási díj bevezetése [Ebtv. 5/C. § (1) bek. e) pont, 5/C. § (3) bek., 42/G. §, 62. § (2), (2c)-(2d) bek.]

Az egyes törvényeknek a nagyszülői gyermekgondozási díj bevezetésével kapcsolatos módosításáról szóló 2019. évi XCVIII. törvény megteremti annak a feltételeit, hogy ahol a még nem nyugdíjas nagyszülő - segítve a dolgozó szülőket - részt vesz unokája ellátásában, a gyermek 2 éves koráig (ikrek esetén 3 éves korig) jogosulttá válhasson gyermekgondozási díjra. A törvénymódosítás bevezeti az ún. nagyszülői gyermekgondozási díjat, és azt a „Gyermekgondozási díj” alcím általános kereteibe illeszti. Az új alanyi körre vonatkozó speciális szabályozási elemek így az általánosan a gyermekgondozási díj valamennyi formájára vonatkozó rendelkezésekre épülnek rá.

Az Ebtv. 42/G. § (1) bekezdése szerint a gyermekgondozási díjra a 42/A. § (1) bekezdése alapján jogosult személy (alapjogosult) jogán annak vagy az alapjogosulttal együtt élő házastársának - ide nem értve a családbafogadó gyám házastársát - vér szerinti és örökbe fogadó biztosított szülője, továbbá a biztosított szülővel együtt élő biztosított házastárs (együtt: **nagyszülő**) is jogosult a gyermekgondozási díjra, ha

- a) a nagyszülő a gyermek születését megelőző két éven belül legalább 365 napon át biztosított volt,
- b) a gyermek közös háztartásban élő mindkét szülője - egyedülálló alapjogosult esetében az alapjogosult - az ellátás nagyszülő részére történő folyósítása alatt a Tbj. 5. §-a szerinti jogviszony - ide nem értve a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyt - alapján biztosítottként keresőtevékenységet végez,
- c) a gyermeket az alapjogosult a saját háztartásában neveli, és abból a gyermek a nagyszülőhöz csak átmeneti jelleggel, napközbeni időszakra kerül ki,
- d) a gyermek közös háztartásban élő mindkét szülője - egyedülálló alapjogosult esetében az alapjogosult - írásban nyilatkozik arról, hogy egyetért a gyermekgondozási díj nagyszülő általi igénylésével és annak nagyszülő részére történő megállapításával, és
- e) azon gyermekekre tekintettel, aki után a nagyszülői gyermekgondozási díjat megállapították, gyermekgondozást segítő ellátást nem folyósítanak.

A nagyszülő gyermekgondozási díjra abban az esetben válhat jogosulttá, ha legalább a szülők egyike maga is jogosult lenne gyermekgondozási díjra. A nagyszülő ezen alapjogosult jogán válik jogosulttá az Ebtv. 42/G. §-a szerinti gyermekgondozási díjra. Az ellátásra való jogosultság szempontjából nagyszülőnek kell tekinteni:

- az alapjogosult vér szerinti szülőjét,
- az alapjogosult örökbefogadó szülőjét,
- az alapjogosult vér szerinti szülőjével együtt élő házastársat,
- az alapjogosult örökbefogadó szülőjével együtt élő házastársat,
- az alapjogosulttal együtt élő házastárs vér szerinti szülőjét,
- az alapjogosulttal együtt élő házastárs örökbefogadó szülőjét,
- az alapjogosulttal együtt élő házastárs vér szerinti szülőjével együtt élő házastársat,
- az alapjogosulttal együtt élő házastárs örökbefogadó szülőjével együtt élő házastársat.

Példa:

Az egyedülálló szülőnek - aki 2017. április 9. óta folyamatosan biztosítási jogviszonyban áll, és gyermekét a saját háztartásában neveli - 2020. március 10-én születik meg a gyermeke. A gyermek születésétől kezdve csecsemőgondozási díjat vett igénybe 2020. augusztus 24-éig. A csecsemőgondozási díjra való jogosultság megszűnését követően úgy dönt, hogy a gyermekgondozási díjat nem ő fogja igénybe venni, hanem az őt örökbe fogadó apjának a házastársa. Erre vonatkozóan írásban nyilatkozatot tesz. A nagyszülő 1997. március 10. óta

folyamatos biztosítási jogviszonnyal rendelkezik, és részére a 2020. március 10-én született gyermek után gyermekgondozást segítő ellátást nem folyósítanak. Mindezekre tekintettel a nagyszülő (legkorábban 2020. augusztus 25-étől) jogosult az Ebtv. 42/G. §-a szerinti gyermekgondozási díjra.

Példa:

Az egyedülálló szülőnek - aki 2019. december 31. óta biztosítási jogviszonnyal nem rendelkezik - 2020. március 10-én születik meg a gyermeke. A csecsemőgondozási díjnak megfelelő időtartam lejártát követően - a szülő egyetértő, írásbeli nyilatkozatának a csatolásával - a nagymama kéri a nagyszülői gyermekgondozási díj megállapítását. Tekintettel arra, hogy a szülő maga gyermekgondozási díjra - az Ebtv. 42/A. § (1) bekezdése alapján - nem jogosult, ezért nagyszülői gyermekgondozási díj megállapítására sem kerülhet sor.

A nagyszülői gyermekgondozási díj megállapíthatóságához a nagyszülőnek az ellátásra való jogosultság megnyílásakor **biztosítottnak kell lennie, és rendelkeznie kell a gyermek születését megelőző két éven belül legalább 365 nap biztosítási idővel.** Ezen jogosultsági feltételekkel tehát egyrészt rendelkeznie kell a szülőnek - mint az alapjogosultnak -, másrészt a nagyszülőnek is.

A nagyszülői gyermekgondozási díj folyósításának teljes időtartama alatt **mindkét szülőnek a Tbj. 5. §-a szerinti biztosítási jogviszonyban keresőtevékenységet kell végezni** (egyedülálló szülő esetén ez a kötelezettség az egyedülálló szülőt terheli). A keresőtevékenységet Tbj. 5.§-a szerinti biztosítási jogviszonyban kell folytatni, vagyis nem megfelelő az olyan munkavégzés, amely biztosítási jogviszonyt nem eredményez (például egyszerűsített foglalkoztatás keretében végzett alkalmi munka, vagy a minimálbér 30%-át el nem érő díjazással járó megbízási jogviszony). Az Ebtv. 42/G. § (1) bekezdés b) pontjában megfogalmazott kivétel miatt, ugyancsak nem teljesül a keresőtevékenység követelménye, ha a szülő kizárólag nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban áll.

Tekintettel arra, hogy a nagyszülő gyermekgondozási díjra való jogosultsága az alapjogosulttól származtatott, ezért az ellátásra való jogosultság időtartama az általános szabályok szerint alakul. **A nagyszülői gyermekgondozási díj legkorábban a csecsemőgondozási díj, illetve az annak megfelelő időtartam lejártát követő naptól állapítható meg, és a gyermek 2 éves koráig - ikergyermekek esetén további 1 évig - jár.**

Az alapjogosult halála a nagyszülő részére már megállapított gyermekgondozási díjra való jogosultságot nem érinti. Vagyis, ha a szülő elhalálozna, a nagyszülő részére a gyermekgondozási díj - a jogosultságot megállapító határozatban foglalt időtartamra - tovább folyósítható.

Nem jár a nagyszülői gyermekgondozási díj, ha

- a) a nagyszülő keresőtevékenységet folytat (kivéve, ha azt kizárólag az otthonában végzi),
- b) a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezték el,
- c) a nagyszülő a törvényben meghatározott rendszeres pénzellátásban részesül (ide nem értve az otthonában végzett keresőtevékenység után járó táppénzt, baleseti táppénzt, a csecsemőgondozási díjat, valamint a különböző korú gyermek jogán járó gyermekgondozást segítő ellátást és gyermekgondozási díjat),
- d) a nagyszülő letartóztatásban van, vagy szabadságvesztést, elzárást tölt,
- e) az alapjogosult gyermekgondozási díjra való jogosultsága megszűnik,

- f) a gyermek szülei (egyedülálló szülője) visszavonják azon nyilatkozatukat, amelyben hozzájárultak, hogy a gyermekgondozási díjat a nagyszülő vegye igénybe.

A nagyszülői gyermekgondozási díj naptári napi alapját és a folyósítandó ellátás összegét a nagyszülő jövedelméből, a 42/D. § (1)-(4) és (7)-(10) bekezdésében foglaltak figyelembevételével **kell kiszámítani.** Ez azt jelenti, hogy a nagyszülői gyermekgondozási díj összegszerűsége vonatkozásában teljeskörűen az Ebtv. 42/A. §-a szerinti gyermekgondozási díjra vonatkozó szabályok kerülnek alkalmazásra azzal, hogy

- az ellátás összegét a nagyszülő jövedelme alapján kell meghatározni, és
- nincs lehetőség kedvezmény szabály alkalmazására.

A nagyszülői gyermekgondozási díj esetében az Ebtv. 39. §-ában foglalt választási szabályok nem alkalmazhatók. E helyett **az Ebtv. 42/G. § (5)-(7) bekezdései határozzák meg azokat a rendelkezéseket, amelyek szerint el kell járni több ellátás felmerülése esetén:**

- Nagyszülői gyermekgondozási díj megállapítása esetén a gyermek közös háztartásban élő szülője - egyedülálló alapjogosult esetén az alapjogosult - gyermekgondozási támogatásra és az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaira nem jogosult, kivéve a saját, illetve a gyermeke ápolására figyelemmel fennálló keresőképtelenségére tekintettel járó táppénzt.
- A gyermek közös háztartásban élő mindkét szülője - egyedülálló alapjogosult esetében az alapjogosult - valamennyi gyermekgondozási díjra jogosító gyermek tekintetében csak egy és ugyanazon nagyszülő vonatkozásában adhatja meg azon nyilatkozatát, amelyben hozzájárul a gyermekgondozási díj nagyszülő általi igénybevételéhez.
- Ha ugyanazon nagyszülő részére egy vagy több alapjogosult nyilatkozata alapján, több - nem ugyanazon várandósságból született - gyermeke figyelemmel is megállapítják a nagyszülői gyermekgondozási díjat, az ellátást számára gyermekenként kell megállapítani.

Példa:

A szülők 2019. augusztus 10-én született gyermeke után a nagyszülő részére nagyszülői gyermekgondozási díj megállapítására kerül sor 2020. január 25-től kezdődően. Keresőképtelenségük esetén a szülők - mind saját jogukon, mind gyermekük ápolására tekintettel - jogosulttá válhatnak táppénzre. Ugyanakkor újabb gyermek születése esetén az anya csak akkor kaphat csecsemőgondozási díjat, ha a nagyszülő lemond a nagyszülői gyermekgondozási díj folyósításáról, és a második gyermek utáni csecsemőgondozási díjra való jogosultság megnyílásának napjától az első gyermek utáni gyermekgondozási díjat is az anya veszi igénybe.

Példa:

A szülők 2020. február 6-án úgy döntenek, hogy hozzájárulnak ahhoz, hogy a 2018. augusztus 5-én született gyermekük után az apa édesanyja, a 2019. november 20-án született gyermekük után pedig az anyát örökbefogadó nő férje vegye igénybe a nagyszülői gyermekgondozási díjat. Tekintettel arra, hogy a szülők hozzájáruló nyilatkozatukat a két gyermekük vonatkozásában csak ugyanazon nagyszülő részére adhatják meg, ezért fenti nyilatkozatok alapján a nagyszülők részére gyermekgondozási díj nem állapítható meg, hanem a szülőknek választaniuk kell, hogy melyik nagyszülő vegye igénybe a két gyermek utáni nagyszülői gyermekgondozási díjat.

Példa:

A szülők 2020. február 6-án úgy döntenek, hogy hozzájárulnak ahhoz, hogy a 2018. augusztus 5-én, illetve a 2019. november 20-án született gyermekük után is az egyik nagyszülő vegye

igénybe a nagyszülői gyermekgondozási díjat. Mivel a gyermekgondozási díj megállapítására az általános szabályok szerint a csecsemőgondozási díj, illetve az annak megfelelő időtartam lejártát követő naptól kerülhet sor, így a nagyszülő részére legkorábban 2020. május 6-tól kezdődően kerülhet sor - mindkét gyermekre tekintettel - a nagyszülői gyermekgondozási díj megállapítására.

Nagyszülői gyermekgondozási díjat a kifizetőhely nem állapíthat meg, erre - valamint az ellátás folyósítására - kizárólag az egészségbiztosító rendelkezik hatáskörrel.

A nagyszülői gyermekgondozási díjból személyi jövedelemadó-előleget és nyugdíjjárulékot is vonni kell.

A nagyszülői gyermekgondozási díj bevezetésével összefüggésben **a jogalkotó törvényi szintre emelte az egyedülállóság fogalmát.** Az Ebtv. 5/C. § (1) bekezdés e) pontja értelmében egyedülálló az, aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált vagy házastársától külön él, kivéve, ha élettársa van.

A két újfajta gyermekgondozási díj bevezetésére tekintettel indokoltá vált a **saját háztartásban nevelés** fogalmának általános jellegű szabályozása is. Ennek érdekében az Ebtv. 5/C. § (3) bekezdése kimondja, hogy a 42/A. § (1) bekezdése, a 42/E. § (1) bekezdése, a 42/F. § (1) bekezdése és a 42/G. § (1) bekezdése alkalmazásában a szülő, nevelőszülő a gyermeket akkor neveli a saját háztartásában, ha a gyermek a szülővel, nevelőszülővel közös háztartásban életvitelszerűen együtt él, és a gyermeket a szülő, nevelőszülő neveli, illetve gondozza.

5) A csecsemőgondozási díj összegének megállapítását érintő módosítás [Ebtv. 42. § (1), (4c) bek.]

A gyermekgondozási díj esetében 2014. óta létező szabály, hogy, ha az ellátásra jogosult biztosított a gyermeke születését megelőző két éven belül rendelkezik legalább 2 félév aktív hallgatói jogviszonnal, úgy az Ebtv. 42/A. §-a szerinti gyermekgondozási díj összege nem lehet kevesebb az Ebtv. 42/E. § (5) bekezdésében meghatározott összegnél. Az ellátott így gyermekgondozási díjra lesz jogosult, azonban - esetlegesen - a hallgatói gyermekgondozási díjra irányadó összegben.

2020. január 1-jétől a jogalkotó ezt a szabályt kiterjeszti a csecsemőgondozási díjra is, annak érdekében, hogy **akik a gyermekük születését megelőző két éven belül rendelkeznek** - államilag elismert felsőoktatási intézményben (a külföldi állampolgárok számára hirdetett, idegen nyelven folyó képzés kivételével) teljes idejű képzésben - **legalább 2 félév aktív hallgatói jogviszonnal, azok csecsemőgondozási díjának az összege ne legyen kevesebb, mint a minimálbér, illetve a garantált bérminimum alapján megállapítható hallgatói gyermekgondozási díj,** amelyre jogosultak lehettek volna, ha nem lett volna meg a szükséges biztosítási idejük.

Példa:

Az anyának 2020. március 20-án születik meg a gyermeke. Az anya 2016. szeptember 1-je és 2019. június 30-a között teljes idejű felsőfokú alapképzésben vett részt, valamennyi féléve aktív volt. 2019. szeptember 1-jétől - heti 20 órás munkaidejű munkaviszonya alapján - folyamatos biztosítási jogviszonnal rendelkezik. A gyermeke születését megelőző két éven belül 201 biztosításban töltött napja van, amelyhez hozzászámítva a felsőoktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideje folytatott tanulmányok idejéből 180 napot, jogosult lesz csecsemőgondozási díjra. A 2019. december 31-ig hatályos szabályok szerint

ellátását a 2019. szeptember 3 - 2019. december 31. közötti időszak (120 nap) tényleges jövedelme alapján kellett volna megállapítani. Az állami adóhatósághoz bevallott jövedelmi adatok alapján a csecsemőgondozási díj naptári napi alapja 2.500 forint, naptári napi összege pedig 1.750 forint lenne. A 2020. január 1-jétől hatályos módosítások miatt azonban az így megállapított ellátási összeget össze kell hasonlítani az Ebtv. 42/E. § (5) bekezdése szerinti összeggel, és a kettő közül a magasabbat kell részére megállapítani. Mivel az anya felsőfokú alapképzésben vett részt, ezért ellátása az Ebtv. 42/E. § (5) bekezdés a) pontja alapján a minimálbér figyelembevételével lenne megállapítandó (161.000 x 70% / 30). Mivel az így kiszámolt naptári napi összeg (3.756,67 forint) magasabb, mint a 120 napi jövedelem alapján számolt összeg, ezért a csecsemőgondozási díjat 3.756,67 naptári napi összegben kell megállapítani.

6) Hallgatói gyermekgondozási díj megállapítása újabb gyermek születése esetén
[Ebtv. 42/D. § (2) bek., 42/E. § (1), (3), (8) bek.]

2020. január 1-jétől - második vagy többedik gyermek születése esetén - kibővül a hallgatói gyermekgondozási díjra jogosultak köre. Az Ebtv. 42/E. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a 42/A. § (1) bekezdésében foglaltakon túl gyermekgondozási díjra jogosulttá válik az a szülő nő is,

- akinek gyermeke a hallgatói gyermekgondozási díj igénybevétele alatt, vagy annak megszűnését követő 1 éven belül születik, és
- akinek tekintetében fennállnak az alábbi feltételek:
  - az Ebtv. 42/A. §-a alapján gyermekgondozási díjra nem jogosult,
  - a gyermeket saját háztartásában neveli,
  - magyar állampolgár vagy másik EGT tagállam állampolgára,
  - a gyermek születésének napján rendelkezik magyarországi bejelentett lakóhellyel.

Ha a második (vagy többedik) gyermek a hallgatói gyermekgondozási díj igénybevétele alatt, vagy annak megszűnését követő 1 éven belül születik, azonban a szülő nő esetében a hallgatói gyermekgondozási díjra való jogosultság további feltételei nem teljesülnek, az ellátásra a vér szerinti apa is jogosulttá válhat.

Az Ebtv. ezen új rendelkezése azon felsőoktatási hallgatók, pályakezdő diplomások gyermekvállalását kívánja elősegíteni, akik döntésük szerint minél fiatalabb korukban, és minél kisebb korkülönbséggel szeretnék gyermekeket vállalni, de a megfelelő biztosítási idő hiányában esetlegesen a második vagy harmadik gyermekük születése után már nem lennének jogosultak gyermekgondozási díjra. A módosítás lehetővé teszi, hogy ha a hallgatói gyermekgondozási díjra jogosultnak az ellátás folyósítása alatt, vagy annak megszűnését követő 1 éven belül újabb (második, harmadik, többedik) gyermeke születik, ezen gyermek(ek) után is kaphat hallgatói gyermekgondozási díjat.

Példa:

Az anyának 2018. február 26-án született meg az első gyermeke, akire való tekintettel 2018. február 26-tól 2020. február 26-ig hallgatói gyermekgondozási díjban részesült. Felsőfokú tanulmányait 2018. június 30-án fejezte be, 2019. november 15-től - heti 40 órás munkaidejű munkaviszonya alapján - biztosított. Második gyermeke 2020. április 4-én születik meg. Mivel a második gyermeke születését megelőző két éven belül nem rendelkezik 365 nap biztosításban töltött idővel, ezért az Ebtv. 42/A. §-a alapján gyermekgondozási díjra továbbra sem jogosult. A 2019. december 31-ig hatályos jogszabályi rendelkezések alapján hallgatói gyermekgondozási díjra sem válhatna jogosulttá, mivel második gyermeke a hallgatói jogviszonya megszűnését követő 1 éven túl született. A törvénymódosításra való tekintettel

ugyanakkor - mivel második gyermeke az első gyermekre tekintettel folyósított hallgatói gyermekgondozási díjra való jogosultság megszűnését követő 1 éven belül született, a gyermeket saját háztartásában neveli, magyar állampolgár, és 2020. április 4-én bejelentett magyarországi lakóhellyel rendelkezik - második gyermeke után is jogosulttá válik gyermekgondozási díjra az Ebtv. 42/E. §-a alapján.

7) Egyéb módosítások [Ebtv. 61. § (6) bek.]

Az Ebtv. 2019. december 31-ig hatályos 61. § (6) bekezdése úgy rendelkezett, hogy az igényelbíráló szerv az ügyfelet személyes megjelenésre is felhívhatja az igény elbírálása érdekében. Ha az ellátásban részesülő az orvosi vizsgálaton vagy a kórházban a jogkövetkezményekről való tájékoztatást tartalmazó ismételt felhívásra sem jelenik meg, vagy az orvosi felülvizsgálatnak, kórházi megfigyelésnek elfogadható indok nélkül nem veti magát alá és emiatt a kérelmet elbírálni nem lehet, az eljárást meg kell szüntetni. Ezen rendelkezés 2020. január 1-jétől hatályon kívül helyezésre kerül. Így - a jogszabályhely szabályozási körébe tartozó területen - megszűnik az egészségbiztosítási szerv azon jogosultsága, hogy az ügyfelet személyes megjelenésre idézze be, a jogosultság iránti kérelmeket az eljáró hatóság a kérelem és a rendelkezésre álló dokumentumok alapján köteles lefolytatni.

II. A VHR. MÓDOSÍTÁSAI

1) A nagyszülői gyermekgondozási díj bevezetéséhez kapcsolódó módosítások [Vhr. 1. § (7a) bek. b) pont, 26. §, 26/A. § (1) bek., 38. § (1a)-(2) bek., 42/A. §]

- a) A Vhr. 1. § (7a) bekezdés b) pontja **a nagyszülői gyermekgondozási díjra vonatkozó elbírálási feladatok ellátására - egészségbiztosítóként - a járási (fővárosi kerületi) hivatalokat jelöli ki.**
- b) Részben a nagyszülői gyermekgondozási díj, részben pedig az örökbefogadói díj bevezetésére való tekintettel módosításra kerül a Vhr. 26. §-a, amely szerint, ha a csecsemőgondozási díjat, az örökbefogadói díjat, illetve az Ebtv. 42/A. § (1) bekezdése és 42/G. § (1) bekezdése alapján a gyermekgondozási díjat a **Tbj. 5. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott biztosított részére** állapítják meg, az ellátás összegét a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér alapján kell kiszámítani, azonban az ellátás naptári napi alapja nem haladhatja meg az álláskereső támogatás alapját képező összeg harmincad részét.
- c) A nagyszülői gyermekgondozási díj bevezetése okán 2020. január 1-jétől a Vhr. 26/A. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy, ha az Ebtv. 42/A. §-a vagy 42/G. §-a szerinti gyermekgondozási díjra jogosult személy kérelmének elbírálása során megállapításra kerül, hogy **ugyanazon gyermek jogán csecsemőgondozási díjat senki nem vett igénybe**, a gyermekgondozási díjra való jogosultság megállapításánál a csecsemőgondozási díjnak megfelelő időtartam kezdő napjaként a gyermek születésének napját kell figyelembe venni.
- d) 2020. január 1-jétől a Vhr. 38. § (1a) bekezdése kimondja, hogy, **ha a foglalkoztatónál kifizetőhely működik, a (2) bekezdéstől eltérően az (1) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni az Ebtv. 63. §-ában foglaltak tekintetében akkor, ha a biztosított**
  - a) egyidejűleg fennálló több biztosítási jogviszonnyal rendelkezik és a kifizetőhelyet működtető foglalkoztatónál fennálló biztosítási jogviszonyára tekintettel gyermekgondozási díjat, örökbefogadói díjat igényel, vagy

b) nagyszülői gyermekgondozási díj iránti kérelmet nyújt be.

A jogszabályhely új megszövegezése alapján a kifizetőhelynek továbbra is a Vhr. 38. § (1) bekezdése szerint kell eljárni, ha a biztosított többes jogviszonyára tekintettel igényel az Ebtv. 42/A. §-a szerinti gyermekgondozási díjat. Az a) pontban foglaltak alapján ugyanígy kell eljárni a többes jogviszonyra tekintettel igényelt örökbefogadói díj vonatkozásában is. Ezekben az esetekben ugyanis az ellátást csak az egészségbiztosító állapíthatja meg.

A nagyszülői gyermekgondozási díj iránti kérelmet kizárólag az egészségbiztosító bírálhatja el, akkor is, ha a foglalkoztatónál kifizetőhely működik. Ezért a kifizetőhelyet működtető foglalkoztatónak „Foglalkoztatói igazolás”-t kell kiállítania, és azt 5 napon belül kizárólagosan elektronikus úton meg kell küldenie az egészségbiztosító részére, ha hozzá nagyszülői gyermekgondozási díj iránti kérelmet nyújtanak be **(nemcsak többes jogviszony esetén, hanem akkor is, ha a biztosítottnak csak egy jogviszonnyal rendelkezik).**

A vonatkozó eljárási szabályok egyértelműsítése érdekében a Vhr. 38. § (2) bekezdése a kifizetőhellyel rendelkező foglalkoztatók által követendő eljárás általános szabályának a hatálya alól kiveszi a Vhr. 38. § (1a) bekezdésében szabályozott, előzőekben felsorolt eseteket.

e) Pontosításra kerül a Vhr.-nek az ellátásban részesülő személyek bejelentési kötelezettségét szabályozó 42/A. §-a. Ennek értelmében **az a személy, akinek a részére nagyszülői gyermekgondozási díj kerül folyósításra, köteles az egészségbiztosítónak 8 napon belül bejelenteni** az olyan - az Ebtv. 42/G. § (3) bekezdésében felsorolt - körülmények bekövetkezését, amelyek érintik az ellátásra való jogosultságát, illetve az ellátás folyósítását.

III. AZ ÁLTALÁNOS KÖZIGAZGATÁSI RENDTARTÁSRÓL SZÓLÓ 2016. ÉVI CL. TÖRVÉNY (A TOVÁBBIAKBAN: ÁKR.) MÓDOSÍTÁSAI

1) A megkeresésre vonatkozó változások [Ákr. 25. § (2) bek.]

Az Ákr. 25. § (2) bekezdése 2020. január 1-jétől kiegészül azzal a rendelkezéssel, hogy, **ha a megkeresés teljesítésére más szerv jogosult, a megkeresett szerv a megkeresést haladéktalanul e szervhez továbbítja, és erről a megtagadással egyidejűleg tájékoztatja a megkereső hatóságot.**

A megkeresés szabályainak a pontosítását az indokolta, hogy az a megkeresett szerv, amely nem minősül hatóságnak, eljárásjogi értelemben nem képes a megkeresés áttételére, csupán az együttműködési kötelezettségből fakadóan volt lehetséges levezetni azon lehetőséget, amely értelmében az adott szerv a megkeresést az annak teljesítésére jogosult szerv számára továbbíthatta. E lehetőség egyértelműsítése, valamint az eljárásvitel egyszerűsítése végett szükséges volt egyfajta továbbítási kötelezettséget rögzíteni a törvényben.

Mindez tartalmilag az eddigi gyakorlatban változást nem jelent: a megkereséssel érintett valamennyi szervnek és személynek a tudomására kell hozni, hogy a megkeresés teljesítésére nem az eredetileg megkeresett, hanem egy másik szerv jogosult, és ezen utóbbi szervhez el kell juttatni a megkeresést. Ennek érdekében **célszerű a megkeresés megtagadásáról szóló döntést és a megkeresés továbbításáról szóló rendelkezést egy végzésbe foglalni;** és ezen

végzést - az ügyfélen túl - továbbítani kell mind a megkereső, mind a megkeresés teljesítésére jogosult szervhez.

2) A hiánypótlással összefüggő változások [Ákr. 44. §]

2020. január 1-jétől **hatályon kívül helyezésre kerül az Ákr. 44. § b) pontja**, vagyis a hiánypótlás azon esete, amikor azzal a hatóság a tényállás tisztázása során felmerült új adatra tekintettel kívánt élni. Mindez azonban nem szűkíti, hanem a jogalkotói értelmezés szerint kifejezetten bővíti a hiánypótlásra vonatkozó törvényi lehetőségeket.

Az Ákr. 44. § b) pontjának a hatályon kívül helyezését az indokolja, hogy a b) pont szerinti eset valójában a tényállás tisztázása körébe eső eljárási cselekmény. Az eljárásban felmerülő bizonyítási cselekményekkel összefüggő döntésekre nem vonatkozhat a 44. § szerinti számbeli korlát, amelynek értelmében a hiánypótlási felhívásnak - ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik - egy ízben van helye. A 44. § b) pontja szerinti eset deregulációjával az ügyfél nyilatkozattételre történő felhívására, illetve adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítésére történő kötelezésére - a bizonyítás sajátosságait figyelembe véve - számbeli korlátozás nélkül kerülhet sor.

Mindez azt jelenti, hogy a hatóság eljárásában a hiánypótlás kizárólagosan arra az esetre korlátozódik, amikor a kérelem a jogszabályban foglalt követelményeknek nem felel meg. Vagyis az ügyfél olyan módon nyújtja be a kérelmét, hogy abból hiányzik valamelyik jogszabály által megkövetelt elem, vagy nem került csatolásra valamilyen kötelező mellékletet (például a gyermekgondozási díj iránti kérelmet a biztosított nem a Magyar Államkincstár Központ által erre a célra rendszeresített nyomtatványon terjeszti elő). Az ilyen hiányosságok pótlására az ügyfelet a továbbiakban is csak egyetlen alkalommal lehet felszólítani. **Amennyiben viszont az eljárás során valamilyen olyan új adat merül fel, amely indokoltá teszi, hogy a hatóság az ügyfelet nyilatkozattételre (adatszolgáltatás teljesítésére) hívja fel, úgy ezt számbeli korlátozás nélkül megteheti.**

3) Az eljárás megszüntetése a kérelem visszavonása okán [Ákr. 47. § (2) bek.]

Pontosításra került az Ákr. 47. § (2) bekezdése, amelyet az indokolt, hogy a normaszöveg 2019. december 31-ig csak az (1) bekezdés f) pontját említette a döntés visszavonásának kötelezettsége kapcsán, azonban ezen kötelezettség értelmezhető az e) pont esetén is.

Az Ákr. 47. § (1) bekezdés e) pontja kimondja, hogy a hatóság az eljárást megszünteti, ha az eljárás kérelemre indult, és a kérelmező ügyfél a kérelmét visszavonta.

Az Ákr. 35. § (3) bekezdése értelmében az ügyfél kérelmével a tárgyában hozott döntés véglegessé válásáig rendelkezhet.

Az Ákr. 47. § (2) bekezdése tehát egyértelműsíti, hogy milyen kötelezettsége van a hatóságnak, ha egy adott ügyben már meghozta a döntését, az ügyfél azonban a kérelmét még a döntés véglegessé válása előtt visszavonja. Ilyenkor **a hatóság által meghozott, véglegessé nem vált döntést vissza kell vonni, és rendelkezni kell az eljárás megszüntetéséről.**

4) A jogorvoslatra vonatkozó módosítások [Ákr. 81. § (3) bek., 112. §, 114. § (1) bek., 116. § (2)-(3) bek., 143. § (2a) bek.]

Az Ákr. - a 116. § (2) bekezdés a) pontjának a módosításával - 2020. január 1-jétől megszünteti a fellebbezés lehetőségét a járási (kerületi) hivatal vezetője által hozott

döntésekkel szemben, de azzal, hogy **ezen rendelkezést csak a 2020. március 1. napját követően indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni.** Vagyis minden olyan ügyben, amely 2020. március 2-át megelőzően indult a járási (kerületi) hivatalnál, az ügyben hozott döntéssel szemben a 2019. december 31-ig hatályos rendelkezések szerint kell biztosítani az ügyfél jogorvoslati jogát. **Az ilyen eljárásokban hozott döntésekkel szemben tehát az ügyfelek még fellebbezéssel élhetnek.** Ez vonatkozik a kifizetőhelyek által folytatott eljárásokra is, ugyanis az Ebtv.-nek a kifizetőhelyek döntéseivel szemben fellebbezési jogot biztosító 76. §-a is 2020. március 1-jétől kerül hatályon kívül helyezésre.

A jogorvoslati rendszer változása már 2020. január 1-jétől indokolttá tette az Ákr. egyes jogszabályhelyeinek a módosítását. Ennek megfelelően az Ákr. a 81. § (3) bekezdésében és 114. § (1) bekezdésében ezen nappal kezdődően önálló fellebbezés helyett önálló jogorvoslatra hivatkozik.

2019. december 31-ig az Ákr. 116. § (3) bekezdése szabályozta, hogy mely elsőfokú végzésekkel szemben van helye önálló fellebbezésnek. Az érintett döntések körének változatlanul hagyása mellett a kérdéses rendelkezés 2020. január 1-jétől - önálló jogorvoslattal támadható végzés megjelöléssel - az Ákr. 112. § (2) bekezdésében kap helyet. Az Ákr. 116. § (3) bekezdése egyúttal 2020. január 1-jétől kimondja, hogy abban az ügyben, amelyben a határozat az (1) vagy (2) bekezdés alapján fellebbezéssel támadható, az önálló jogorvoslattal támadható végzés ellen fellebbezésnek van helye. **Ha tehát egy adott ügyben valamely végzéssel szemben önálló jogorvoslatra van lehetőség, a jogorvoslat formáját az határozza meg, hogy az ugyanezen ügyben hozandó határozat fellebbezéssel támadható-e vagy sem:**

- ha a határozattal szemben fellebbezésnek van helye, akkor a végzéssel szemben igénybe vehető jogorvoslat is a fellebbezés lesz,
- ha a határozattal szemben fellebbezésnek nincs helye, akkor az önálló jogorvoslattal támadható végzéssel szemben közigazgatási pert lehet kezdeményezni.

Budapest, 2020. január 02.

Magyar Államkincstár Központ